

tekijä

Kymppin tyttö

Apteekkariliiton historian ensimmäinen naispuheenjohtaja Riitta Andersin on kovan paikan edessä. Apteekkitalouden syöksykierre on katkaistava.

teksti ERJA ELO | kuvat SUSANNA JUNNOLA

Kova tahto siirtää vaikka – liukuportaat. Kun **Riitta Andersin** muutti apteekkinsa Puotilan lähiöstä Itäkeskuksen kauppakeskukseen, hän huomasi heti suuren puutteen: liukuportaat eivät kulkenet kauppakeskuksen pääkerroksesta alas apteekkiin. Hän alkoi taivutella kauppakeskuksen johtoa, joka lopulta suostui rakennuttamaan sellaiset.

Kun liukuportaat vihdoin saapuivat, ne eivät mahtuneet ovesta, joten ne piti kuljettaa sisään apteekin ruokailutilan ikkunasta. Pölyn ja lian keskellä apteekkari huokui tyytyväisyyttä: pian alkaisi välttämätön, joskin raskas, remontti.

Samalla pohjalaisella päättäväisyydellä Andersin alkaa remontoida Apteekkariliittoa. Uusi puheenjohtaja tehostaa liiton luottamuselinten ja toimiston työtä yhdessä toimitusjohtaja **Ilkka Oksalan** kanssa. Tehtäviä on priorisoitava, koska kaikkea ei ehditä tehdä. Suuntaviivat painotuksille löytyvät Apteekkariliiton uudesta strategiasta.

– Juuri nyt tärkeintä on katkaista apteekkitalouden syöksykierre ja säilyttää itsehoitolääkkeet apteekeissa.

Talouden elvyttämisessä ensimmäinen toimenpide on apteekkien ansaintamallin uudistaminen. Valtioneuvoston asettama lääketaksa määrittelee sen, paljonko lääke apteekissa maksaa ja millaisen katteen apteekki saa sen toimittamisesta. Andersin haluaa, että uudessa lääke-

*”Yhden apteekkarin
täytyy joustaa yhdessä ja
toisen toisessa asiassa.”*

Työtehtävissä Riitta Andersin on parhaillaan saadessaan organisoida ja tehdä yhtä aikaa useita asioita.

– Odotan, että puheenjohtajakauteni jälkeen suomalaista ammattiapteekkia arvostetaan yhä enemmän ja että jäsenkunta sitoutuu paremmin liiton toimintaan, Riitta Andersin sanoo.

taksassa painotetaan lääkekohtaisen toimitusmaksun osuutta.

Toinen suuri kysymys on, miten saada järkevä apteekkimaksu. Apteekkimaksuun on suunnitteilla muutos, jolla pää- ja sivuapteekin apteekkimaksut eriytettäisiin. Apteekkimaksu on tasausjärjestelmä, jonka vuoksi pieni apteekki saa lääkkeistä vähän suuremman katteen kuin iso apteekki. Apteekkariliitto on tehnyt useita laskelmia uudeksi malliksi, mutta kaikki laskutavat näyttävät huonoilta, koska uudistus ei saa pienentää valtion vuosittain saamaa noin 120 miljoonan euron summaa.

– Kaikissa malleissa maaseudun pienet, ilman sivuapteekkiä olevat apteekit kärsisivät.

Autioituvan maaseudun pikkuapteekit ovat jo nyt pahoissa vaikeuksissa. Yhä useampi asiakas suuntaa kauppakeskusapteekkeihin, jotka pärjäävät hyvin.

Andersin, jonka oma urakierto on kulunut täysin päinvastaiseen suuntaan – kaupakeskuksesta maaseudulle – pitää polarisoitumista erittäin suurena haasteena Apteekkariliiton edunvalvonnalle. Vaikka Suomessa on katastrofin partaalla olevia apteekkareita, yleistä mielikuvaa rikkaista apteekkareista on todella vaikea muuttaa.

Andersin korostaa, että polarisoitumisesta huolimatta apteekkareiden on pidettävä rivinsä yhtenäisinä.

– Kollegiaalisuus, toistemme tukeminen, on ehdoton vaatimus edunvalvonnassa, koska ammattikuntamme on pieni. Yhden apteekkarin täytyy joustaa yhdessä ja toisen toisessa asiassa.

Puheenjohtajan kolmas suuri tehtävä on ammattiapteekkitoiminnan kehittäminen, joka vaikuttaa siihen, mistä suomalaiset ostavat itsehoitolääkkeensä tulevaisuudessa.

– Edunvalvonnan kannalta apteekkien asiakasneuvonta ja kansanterveysohjelmat ovat aivan välttämättömiä. Jos meillä ei ole ammatillista toimintaa, ei meillä ole amatilista apteekkiakaan.

Jotta tavoitteet saavutetaan, Andersin pyytää apteekkariyhdistyksiltä aktiivisuutta. Hän toivoo niiden ehdottavan Apteekkariliiton valiokuntiin ja työryhmiin apteekkareita, joilla on eri alojen erityisosaamista.

– Kun jäsenet ovat paremmin tietoisia Apteekkariliiton toiminnasta ja he pääsevät itse vaikuttamaan asioihin, myös päätösten kyseenalaistaminen vähentyy. Valitettavasti kentällä puhutaan edelleen, ettei liitossa ”tehda mitään”.

Helsingistä Janakkalaan

Riitta Andersin tietää olevansa suurten haasteiden edessä puheenjohtajana. Onnekseen hän on oppinut työtä pelkäämättömän asenteen jo lapsena. Hän varttui viisilapsisessa perheessä Alavudella, jossa isällä oli kuljetusalan yritys. Riitta ajoi 18-vuotiaana kuorma-autokortin voidakseen kuljettaa kuorma-autoja huoltoon.

Andersin oli koulussa ”kympin tyttö”, joka suunnitteli pyrkivänsä lääketieteelliseen tai kaupparkeakouluun. Ylioppilaskeväänä hän päätti hakea opiskelemaan farmasiaa, ja pääsi kuuden laudaturin ylioppilaana ensi yrittämällä Helsingin yliopistoon.

Apteekkityö tuntui heti omalta, joten hän teki koko opiskeluaikansa iltatöitä Yliopiston Apteekissa.

– Pidän edelleen asiakaspalvelusta todella paljon. Minusta on hienoa tavata erilaisia ihmisiä, koskaan ei tiedä, mitä tulee vastaan. Usein minulle käy niin, että kun on kiire kotiin tai kokoukseen, päätän ottaa vielä yhden asiakkaan. Lapseni ovat tottuneet jo siihen, että tulen kotiin myöhemmin kuin olen luvannut.

Valmistuttuaan hän jäi yliopistolle töihin 13 vuodeksi. Samalla hän teki sivutoimisena apteekkiproviisorin töitä, joista piti taukoa vain äitiyslomien aikana sekä keskittyäkseen väitöskirjaansa, jonka hän sai valmiiksi 36-vuotiaana.

Kahden vuoden kuluttua Andersin sai apteekkiluvan Helsingin Puotilasta. Hän siirsi apteekin lähiöstä Itäkeskuksen kaupakeskukseen, jonne olivat jo siirtyneet pankki, posti, kaupat ja asiakkaat. Muuttomatkaa oli vajaa kilometri, mutta reseptuuri viisinkertaistui ajan mittaan.

– Erityisen ylpeä olen siitä, että tein ammattiapteekin, jossa farmaseuttinen palvelu on pääasia. Medenan 25 työntekijästä vain viidellä ei ole farmaseuttista koulutusta.

Vuosi sitten Andersin päätti, 50 vuotta täytettyään, ottaa vielä yhden suuren projektin. Hän haki ja sai apteekin Hämeenlinnan eteläpuolelta, Janakkalasta. Pää- ja sivuapteekin reseptuuri ovat yhteenlaskettuna samaa luokkaa kuin Medenassa, mutta maaseudulle vetivät perheen kakkosasunto ja golfkenttä.

Andersin aloitti Janakkalassa viime vuoden alussa. Hän pitää muuttopositiivista paikakuntaa hyvin elinvoimaisena, tilanne tosin on sama kuin aikoinaan Puotilassa eli monet erikoisliikkeet ovat jo lähteneet pois.

Riitta Andersin on...

”...vahva, suora, rohkea ja lämminsydäminen nainen, jota eivät vastoinkäymiset lannista. Hän on tehokas toimija, innokas oppija ja avarakatseinen uudistaja. Elämä ei ole hänelle pelkkää tiukkapipoista puurtamista, vaan hän osaa iloita pienistäkin onnistumisista.”

Hannele Salomies, ystävänä, apteekkarina, Suomussalmen apteekki

”... luotettava ja hyvä ystävä. Energinen, edustava ja määrätietoinen kurssikaveri. **Osa organisoida** asiat niin että päivässä tunnit riittävät ja aikaa jää myös sosiaaliseen kanssakäymiseen niin golfiin kuin hyvien viinienkin parissa. Riitan seurassa nauru on herkässä.”

Riikka Aahe, ystävänä, apteekkarina, Apteekki Medena

”... monipuolinen, asioihin erittäin tarkkaan paneutuva ja ihmisten kanssa hyvin toimeen tuleva persoona. Hänellä on pitkä pinna. Peruskoulutuksestaan huolimatta Riitta osaa **erottaa isot asiat pienistä**. Tahtonainen, jonka kanssa on hauska matkustaa.”

Reijo Kärkkäinen, yliopisto-opettaja, Apteekkariliiton entinen toimitusjohtaja

Järjestötyö on antoisaa

Riitta Andersin on ensimmäinen naispuheenjohtaja Suomen Apteekkariliitossa, joka perustettiin vuonna 1897. Apteekkareista naisia on jo yli 70 prosenttia ja koko apteekkilian työntekijöistä arviolta 90 prosenttia.

Andersin ei näe farmasian alan naisistumista etuna eikä haittana, mutta työyhteisön tasapainon ja asiakkaiden kannalta hänestä on hyvä, että apteekteissa työskentelee miehiäkin.

– Apteekkariliiton puheenjohtajan työssä sukupuolella ei ole merkitystä. Me naiset ehkä painotamme luontaisesti erilaisia asioita kuin miehet, olemme käytännölläisempiä ja ajattelemme inhimillisemmin. ►

Metrin mittainen ja 9,7-kiloinen hauki tarttui Hannu Andersinin uistimeen kesällä 1988 Rantatöysänjärvellä.

RIITTA ANDERSININ KOTIALBUMI

Riitta Andersin ajoi kevytmoottoripyöräkortin 16-vuotiaana, että pääsi liikkumaan maaseudulla. Moni kylän tyttö seurasi hänen esimerkkiään.

- 1897 Suomen Apteekkariliiton perustetaan.
- 1959 Riitta o.s. Selkämaa syntyy Alavudella.
- 1984 Proviisoriksi Helsingin yliopistosta.
- 1990 Ville syntyy.
- 1993 Anni syntyy.
- 1995 Väittelee farmasian tohtoriksi.
- 1998 Ottaa vastaan Helsingin Puotilan apteekin.
- 2004 Suomen Apteekkariliiton hallitukseen.
- 2008 Suomen Apteekkariliiton varapuheenjohtajaksi.
- 2010 Aloittaa Janakkalan Turengin apteekissa.
- 2011 Suomen Apteekkariliiton puheenjohtajaksi.

Apteekkariliiton puheenjohtajana Andersinilla on monia vahvuuksia. Hän on nähnyt apteekikkentää niin pienen kuin suurenkin apteekin näkövinkkelistä. Lukuisten luottamustehtäviensä ansiosta hän tuntee hyvin Apteekkariliiton, sen tytäryhtiöt ja valiokunnat sekä monet alan työryhmät. Järjestötyötä hän pitää hyvin antoisana.

– Luottamustyö on antanut paljon näkemystä alaan, mikä on varmasti vaikuttanut apteekkini kehittymiseen. Sitä paitsi kollegoja tavatessani saan aina hyviä ideoita!

Golf nolaa ajatukset

Tämän vuoden alusta Riitta Andersin alkoi reissata kotoaan Helsingin Pakilasta vuoroin Janakkalaan ja vuoroin Helsingin keskustaan Apteekkariliittoon. Hän asuu 17-vuotiaan tyttärensä **Annin** kanssa, joka opiskelee kaksois-tutkintoa ja valmistuu aikanaan sekä ylioppilaaksi että kosmetologiksi. Perheen esikoinen, **Ville**, muutti ennen joulua omillensa.

Vapaa-aikansa sisätyöläinen viettää mieluiten ulkona. Silloin tällöin hän käväisee tunnin juoksulenkeillä ja talvisin hän hiihtää ja käy kuntosalilla.

Suurin intohimo on golf, jonka pelaamisen hän aloitti vuosituhannen vaihteessa, silloisen aviomiehensä ideasta. Kesäisin hän pelaa viikossa 3–4 kierrosta, joista jokainen kestää vähintään neljä tuntia.

– Golf on minulle nollauksen paikka, pelatessani en voi miettiä muita murheita. Hienointa pelissä on onnistumisen tunne, kentällä omasta tekemisestään saa välittömän palautteen.

Andersin on golfkentälläkin lähes kymppin tyttö, sillä hänen tasoituksena on tällä hetkellä peräti 12,8. Tasoituksia aletaan laskea 54:stä alaspäin, kilpailumenestyksen tuomat pisteet pienentävät lukemaa.

Yleensä vain erittäin taitavilla pelaajilla, kuten ammattilaisilla, tasoitus on alle 10. ■